

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Kölyben:	V. Idézet:
Félévre . . . 8 frt — kr.	Félévre . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . 1 frt 50 kr.	Negyedévre . 2 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő és laptalajdonos

TIAN CYULA.

SZERKESZTŐSEG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

Titkos értekezlet Bánffy-nál.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Kormánypárti körökben azt mesélik, hogy minap Bánffy Dezső bárónál titkos értekezlet volt, melyben a volt miniszterelnök legszűkebb tábora vett részt. Neveket is emlegetnek. — Állítólag ott voltak Herczegh Ferencz, báró Feilitzsch Arthur, Zeyk Gábor, Dósa Endre, Aidinger János, Szóts Pál, Werner Gyula, Gajary Géza és Ödön és mások.

Ebben a konferenciában vetették volna fel az eszmét, hogy a kormánypartból többeknek, ha lehet sokaknak ki kell lépniök és ennek az elhatározásnak lett volna következménye Herczeg Ferencz kilépése is. Mint legközelebb valószínűleg kilépőket Feilitzsch Arthur bárót és Zeyk Gábort emlegetik, utánuk meg Dósa Endrét és Aidinger Jánost. A hirt kitűnő forrásból kaptuk; olyanból, amelyre még soha rá nem ezáfoltak, de azért mi ezattal mégis kételkedve fogadjuk és azt hisszük, hogy Szell és hívei ezt a hirt is csak azért találták ki és terjesztik, mert a kilépéseket Bánffyra akarják visszavezetni és előre diskreditálni.

A legközelebbi napok meg fogják mutatni, hogy jönnek-e újabb kilépések és ha például csak például báró Feilitzsch maga lépne is ki, úgy a hír igazolt volna, mert a báró tudvalevőleg Bánffy veje. Ha azonban még Feilitzsch és Zeyk sem lépnek ki, úgy biztos, hogy valami Szell és társai komponálta kacsával állunk szemben, melyet az esetleg kilépni szándékozók megrémítésére bocsátottak szárnyra.

Ha azonban az értekezlet tényleg megvolt, úgy nem hallgathatjuk el azt a megjegyzésünket, hogy Bánffyéknek van legkevesebb joguk a magas kvóta ellen demonstrálni, mert a felburjázott kvótagaznak a magvát ők vetették el és illik, hogy a kaszálásnál helyt álljanak. Hogy Szell a Bánffy-vetette gazt nem gyomlálta ki mindjárt hivatalba lépése első napján az viszont az ő hibája és épen ez az ami őt letette Bánffy nivójura vagy még ez alá, mert ő tényleg végrehajtja azokat a legénymunkákat, melyeket még Bánffy eszelt ki. Még az öreg Tisza mondta: „Kommt selten was Besseres nach!“ és igaza van a labancosá degradált egykori kúriának. Szóval az egyik tizenkilencz, a

a másik egy híján húsz. Óvd meg Isten a jövőben ezt az országot Bánffytól és az ő hasonmásokra teremtett alakoktól.

Országgyűlés.

— Távirati tudósítás. —

Perczel Dezső a tegnapi nap izgalmaival piheni ki és a mai ülésen Dániel Gábor elnököl.

Az ülés elején ma meglehetősen álmos, szürke képe van a Háznak. Alig vannak együtt félszázan. A kormánypárti padosorok egészen üresek.

A Ház minden incidens nélkül tér át a napirendre, a kvóta törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Az első szónok a néppárt ifju vezére gróf Zichy János volt, a ki rokonszenves, figyelemmel hallgatott beszédben distingvált hangon, tárgyilagos modorban, de azért nagyon élesen bírálta a kvóta-bizottság eljárását.

Nem volt joga a bizottságnak letérni arról az alapról a melyet 1896-ban magának felállított. A kvóta kérdése tisztán matematikai kérdés, a melyet politikai célszerűség és opportunizmus szempontjából megoldani nem szabad. (Zajos helyeslés.) A magánember azt tehet saját vagyonával, a mit akar, de a törvényhozásnak az állam vagyonát nem

Eleven napernyő.

Az idei nyáron rendkívül sokat szenvedtünk a hőség miatt. Gyakran negyven fok meleg volt árnyékban.

Már korán reggel sütötte fejünket a nap, úgy hogy koponyánkban az agyvelőt talán meg is főzte. S éjjel? Szó se lehetett arról, hogy egy kissé lehűljünk, vagy felüdüljünk. Nem lehetett remélni semmi jót az éjszakától se.

Azok az urak és hölgyek, akik engem abban a szerencsében részesítették, hogy az írásaimat olvasták bizonyára azt tapasztalták, hogy értelmi képességem mélyen a normális színvonal alá szállottak le.

Bármennyire fájt is ez nekem, azért október 15 ike előtt mégse tudtam ismét „formába jönni.“ Hja, a forróság . . .

Igen s hőség ellen sokkal nehezebb küzdeni, mint a hideg ellen.

Elvégre az ember annyi ruhát vehet magára, amennyi csak neki tesz ki! ez senkit sem feszélyez. De vajon levethet e mindent az ember? Vannak bizonyos határok, amelyeket még akkor sem hághat át az ember, ha a társadalom modern töltelke-köve telményeit máskülönbön nem igen szokta teljesíteni.

Azután minden szobában lehet tüzet gyújtani és fűteni; de hogyan lehet minden szobát hűteni?

Ime, a tudomány ebben is csődöt mond; Nemde kedves Brunettiére?

Ezen a borzasztó nyáron megismerkedtem egy fiatal emberrel, aki a nap és hőség ellen rendkívül szellemes módon tudott védekezni.

Festő volt.

Nagy tehetségű festő, aki arra törekedett, hogy minél szebb nap-effektusokat fessen. Égő, világító, vakító nap effektusokat.

A „világító-iskola“ feje volt. S e rangját annál kevésbbé vitathatta volna el tőle bárki is, mert ez olyan művészi iskola volt, amelynek nem volt egyetlenegy tanítványa se.

Festménye annyira világítottak, hogy mellettük az Auer fény is olyan volt, mint egy kis olaj-mécs halvány pislogása.

Egy képe, amelynek Déli napfény 12 o. 30 perczkor“ volt a címe — mindig nagyon pontos volt képeinek a megjelölésében — hálószobámba az ágyam fölött függött.

Minden este, mielőtt lefeküdtem be kellett teritenem ezt a képet vastag fekete posztóval. Mert ha ezt nem tettem volna, akkor sohasem bír

Aki olcsón akar vásárolni feltűnően szép KARÁCSONYI és UJÉVI ajándékokat, az forduljon ROSENBERG EMIL bazárába,

Bank palota Corsó kávéház mellett, ahol óriási halmaz gyönyörködtető gyermekjáték és karácsonyfadísz is kapható.

szabad jogtalanul pazarolni. (Megújuló tetszés.) A kvóta nem lehet rekompensáció az átutalási rendszeren. Mert az átutalási rendszer egy része, jogtalanul orvoslása.

De még azért sem, mert az a jövedelmi többlet, melyet az átutalási rendszerből remélhetünk, a dolog természeténél fogva évről-évre csökken, a kvótaemeléssel származó teher pedig évről-évre emelkedik. A párt álláspontja, hogy a kvótát egyáltalában nem szabad emelni. A javaslatot tehát még általánosságban sem fogadja el. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Komjáthy Béla: Nálunk elég, hogy valaki a lojalitásra hivatkozik, hogy a fogalom előtt összeomoljon minden nemzeti erő, minden nemzeti akarat. Hiába tagadja a miniszterelnök, nálunk nincs valódi akarat feltűnik egy akarat van, mely nem enged a nemzet jogait és törekvéseit érvényesíteni. (Zajos helyeslés.) Más országokban a kormány képesség feltétele a nemzeti erő duzzadása, nálunk csak úgy érvényesülhet valaki a politikában, ha megtagadta elveit. (Ugy van! Ugy van!) Egy országos párt rögtön kormányképes lett, mihelyt lemondott nemzeti aspirációjáról. (Ugy van! Ugy van!)

Hodossy Imre: Miért nem beszélt így Bánffy alatt? (Tetszés a volt nemzeti párt soraiban.)

Komjáthy Béla: Ez a közbeszólás önvédelem, nekünk nincs önvédelemre szükségünk. (Hosszantartó zajos tetszés a szélsőbaloldalon.)

Apponyi nyílt levelében nyíltan mondja, hogy megszavazza az igazságtalan kvótát, mert a királyi dön-

tam volna elaludni, oly erősen sültött a nap a képen.

Nos, ez a fiatal ember nappal a szabadban dolgozott, anélkül, hogy mint a kollegái napernyőt vitt volna magával.

Mikor egy forró reggelen azt láttam, hogy megint napernyő nélkül megy ki a mezőre, nem tudtam magamat visszatartani attól, hogy korholólag utána ne kiáltssak:

— Vigyázzon, mert egyszer csak alapos napszúrást kap!

A festő mosolyogva válaszolt:

— Szó se lehet róla . . . kifogok én a napon!

Egyszer csak kíváncsi lettem rá, hogy a festő hogyan fog ki a napon? Utána mentem a mezőre s néztem, s néztem, hogyan helyezkedik el és hogyan állítja föl állványát.

Miután mindent elrendezett, elővett egy skatulyából tizenkét — bőregert. Igazán rendkívüli gyöngédséggel bánt velük. Mindegyiket megezirogatta s barátságos szavakat intézett hozzájuk.

téstől sem várhat — jobbat. — Micsoda elsatnyulása ez az erkölcsöknek? (Viharos tetszés a szélsőbaloldalon.)

Ha két állam — mint két ember — szerződést köt, azok erőviszonyainak arányosnak kell lenni. Mert mi történik, ha egyiknek gyöngédségét a másik prauniumként kihasználja? Lehetséges-e hogy az egyik mindig lemondjon a másik javára? Ha például erőviszonyokat vesszük kiinduló pontul, akkor minden alkalommal át kell dolgozni az egész kiegyezést.

Reiter János: Ebben vicc lakik!

Komjáthy: Az én ideám az, hogy az új kiegyezésnél, az erőviszonyok mérlegelésénél inkább állam részére bele kell számítani azokat az áldozatokat, melyeket a közös szerződéses cél érdekében hoztak.

Résztételen fejtegeti ezután azokat az áldozatokat, terheket, melyeket Magyarország Ausztria kedvéért visel.

Széll Kálmán: Halljuk! Halljuk?

Komjáthy: Tessék?

Széll (Felállva) Szeretném hallani, de ha elfordul, nem értem.

Komjáthy magát meghajtván folytatja beszédét. Ha tekintetbe vesszük hogy a kiegyezés megkötésekor az ipar, a kereskedelem, a vasuti, a postai forgalom és minden milyen nyomorúságos volt, — akkor világos előttünk, hogy Magyarország nem egyezkedhetett úgy, hogy ereje gyarapodása daczára, soha ez állapotból ki ne szabadulhasson.

Kérdi, hogy a közös ügyekben hol az a híres pactum? Hol a magyar udvartartás? A hadsereg épp

Mindegyik bőregérnek a lábára zsineget kötött, a zsineg másik végét egy botra kötötte, a botot pedig a földbe dugta.

Aztán munkához látott.

A bőregerek azonnal kiterjesztették szárnyaikat s fölemelkedtek oly magasra, amennyire a zsineg engedte őket. A fiatal festő feje és a nap között röpködtek.

Tehát nemcsak napernyő gyanánt szolgáltak, hanem legyezőnek is kitűnően beváltak.

S úgy látszott, hogy a bőregereket ez a foglalkozás nem fárasztja ki, sőt inkább nagyon mulattatja.

Csodálatom és tiszteletem jeléül megragadtam a fiatal művésznek a kezét s legmagasabb elismerésemnek adtam kifejezést kitűnő és elmés találmányáért.

Hál' Istennék, vannak még ötletes emberek Franciaországban!

Alphonse Allais.

ugy szolgálja-e Magyarországot, mint Ausztriát? Ugyanabban az előnyben részesíti a magyar nyelvet, mint a németet? Tanítják-e a katolát hazaszeretetre, alkotmánytiszteletre?

Komjáthy, a ki immár másfél órája beszélt, barátai biztatására öt percnyi szünetet kért.

Az elnök az ülést öt percre felfüggesztette. — Az ülés végén báró Perényi Zsigmond a következő interpellációt intézte az összminiszteri-umhoz:

1. Van-e tudomása a tisztelt kormánynak, hogy az ez évi rendkívül silány tengertermés következtében Ugocsa-megye és a szomszéd Bereg-és Máramarosmegyék inség előtt állanak?

2 Szándékozik-e a kormány ezen inség megelőzésére illetve megszüntetésére sürgős és hathatós intézkedéseket tenni.

3 Szándékozik-e a kormány a jövőben ezen megyék nyomorúságos gazdasági és kulturális állapotain segíteni a Bereg megyében megkezdett aktiót a többi vidékekre is kiterjeszteni?

POLITIKAI HIREK.

A delegációból. A közös hadügyi költségvetés előadója a magyar delegációban, Münnich Aurél képviselő Bécsbe utazott, hogy a közös szükséglet tanulmányozásával idején elkészüljön s referációját a magyar delegáció hadügyi bizottsága elé terjeszthesse, mihelyt a magyar képviselőház kvóta-vitája erre módot és időt enged. Ez az idő, úgy látszik, nem fog egyhamar bekövetkezni. A jelek arra vallanak, hogy a magyar delegációnak a karácsonyi ünnepek előtt nehezen lesz módjában a hadügyi költségvetés tárgyalása.

Bizalom Goluchowskinak. Az osztrák delegáció költségvetési albizottságának tegnapi ülésén Dumba előadó oly értelmű határozati javaslatot terjesztett e 6, hogy szavazzanak bizalmat a külügyminiszternek. Az albizottság e javaslatot nagy többséggel elfogadta.

Egy öreg házaspár tragédiája.

— Saját tudósítónktól —

E hét elején borzalmas gyilkosság történt a Kemenesalján, melynek egy előkelő öreg ur és ennek neje lettek áldozatai.

Kemenesalján, Vönöck községben lakik Károlyi József gazdag földbirtokos. A hetvenkét éves öreg ur, aki nagybátyja Károlyi Anta dr. királyi tanácsosnak, Vasvármegye alispánjának, feleségével, született Edvi Lillivel egészen elvonultan élt. Az

öreg házaspárnak gyermeke nincsen, cseléket sem tartottak s ha kellett éppen valami segítő kéz, a szomszédok mindig szívesen állottak Károlyiék szolgálatára.

Hétfőn délután föltűnt a szomszédoknak, hogy egész napon át nem látták sem az öreg urat, sem feleségét. Bajt sejtettek, bementek a lakásba és ott Károlyi Józsefet is, a nejét is meggyilkolva találták.

A re tenetes fölfedezést csakhamar megtudták Szombathelyen, ahonnan kedden reggel a királyi ügyész és egy vizsgálóbíró is kiutaztak a gyilkosság helyére.

A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosság még vasárnap este vascsoraidőben történt. Károlyit sörrel töltött fegyverrel lőtték agyon, a feleségét pedig minden valószínűség szerint puskatussal agyonütötték. A gyilkos, a ki eddig meg rem állapított mennyiségű pénzt és értékneműt vitt el, a plafonon keresztül távozott. A gyilkosnak eddig nem akadtak a nyomára.

VIDÉK.

Akasztófa helyett fölmentés. Berkes Bernát egri földmives felesége léte a házába fogadta szeretőjét, özv Bóta Istvánnét, a kivel egyetértve kihozták, ütöték-verték Berkes szerencsétlen feleségét. Január hó 8 an Berkes lelkedezve saadt a rendőrségre s jelentette, hogy a felesége az ágyban megégett. A rendőrség megindította a vizsgálatot és kiderült, hogy Berkesné az ágyban égett össze. A holttest mellett néhány sült krumplit találtak. A gyanu első sorban Berkesre és szeretőjére irányult, hogy ők ölték meg az asszonyt s a sült krumplit is ők tették az ágy mellé, hogy az a látszata legyen, hogy krumplisütés következtében támadt a tűz, a mi elpusztította az asszonyt. Az egri törvényszék a vádlottakat kötél általi halálra ítélte. A kir. tábla a bizonyítékok elégtelen volta miatt fölmentette őket. Ma foglalkozott ezzel az ügygel a kir. Kuria első büntető tanácsa, mely Sebestyén bíró előadása alapján helyben hagyta a tábla fölmentő ítéletét.

Tanárból kintornás Egy sorsüldözött ember szomorú történetét jelenítik lapunknak: egy tanár tragédiáját, aki most a koldulás egy fajtájára, a kintornával való házalásra szorult. Fiedler Tamás ezelőtt 30 évvel a koldosvári ev. ref. főtanodában nyolcz osztályban tanította egy a felső, mint az alsó kaligrafát. A legnagyobb sikerrel és elismeréssel működött most tizenegy éve, hogy a sors Nagyvárad városába juttatta. Ott is a felső női kereskedelmi tanfolyamnál nyert alkalmazást és hasonlóképen a legna-

gyobb elismeréssel oktatta hat éven keresztül a szépirás tudományát. Együttal Nagyvárad város közigazgatási irodájában mint havidijas volt alkalmazva és ez állásában is feljebbvalói meglegedését vivta ki. De addig-addig rajzolgatta szép gömbölyűen a betűket, míg — belevakult. Mind a készemevilágát elvesztette és ennek következtében mint munkaképtelen minden segély nélkül elbocsáttatott. Mit volt mit tenni? Engedelmet kérte hogy kintornával járasson házról-házra.

Jubiláló hitközségi elnök. A hajdu szoboszlói hitközség — mint levelezőnk írja — vasárnap ünnepelte meg Adler Farkasnak negyedszázados elnöki jubileumát. Az ünnepséget az ujonnan épült tanásteremben rendezték, ahol Katz Salamon üdvözölte a jubiláló elnököt. Az üdvözlő beszéd után leleplezték a jubiléum arcképét is. Este 100 teritékű banket volt, melyen a jubiléum elnök fia: a történetíró dr. Acsády Ignác is részt vett.

Álló csontvázak. Nagyvárad tudósítónk érdekes léletről ad hírt. A premonstri kanonok-rend mostanában atalakította a Félix fürdő mellett a pece-szent-mártoni határban lévő gyümölcsös kertjét s az alacsony dombásása közben a föld színétől negyven centiméternyire, egy álló helyzetben lévő csontvázra bukkantak. A munkások ekkor oldalt kezdtek bontani a dombot. Es sorba egymásután még nyolczvan ilyen csontvázat ástak ki. Mind a nyolczvan csontváz álló helyzetben volt s a koponyák fölött csak kis réteg földet kellett eltávolítani. A munkások valószínűleg rémülettel végezték az ásást Lengyel tanár vezetése alatt, aki jelentést tett a rendháznak amely az alaposabb tudományos megvizsgálás iránt intézkedik. A monda szerint Kadar vezér derékig ásatta el elevenen ezen a helyen a foglyait. Azt hiszik, hogy most rábukkantak erre a vesztőhelyre.

A szathmári gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Papp Elemér gyilkossági ügye lesz az első nagy és szenzációs pör, mely ujesztendő után a szathmári esküdtek elé kerül. A szathmári polgárok fognak tehát már ítélni ebben az ügyben, melyre még mindig nem tudtak világosságot deríteni. A vizsgálat eredményéről ma a következőket táviratozzák: Eddig Papp Zoltán, Papp Béla, Jánki András tehenes, Zsoldics Mihály juhász és Tóth Jóska juhászgyerekek vannak tetartóztatva.

A vádlottak Papp Zoltán kivételével tagadnak. Papp Zoltán is csak annyit ismer be, hogy Papp Elemért ő kísérte el a Böszörményi Károly

féle tanyáig, ahol a botját is átadta neki, de tovább nem ment és így nem tudja, hogy ki ölte meg. Valószínűnek tartja, hogy a juhász lőtte le, de arra a kérdésre hogy ezt honnan gondolja, nem tudott válaszolni. Tóth Jóska a csendőrségnél azt vallotta, hogy a gyilkos Jánki András volt, de a vizsgálóbíró előtt visszavonta eme vallomását. A lefoglalt revolvert fegyverszakértő vizsgálta meg, a ki megállapította, hogy a fejben megtalált golyó és a gyilkosság színhelyén talált patrón beleillik és hogy a revolverből két lövés történt az elmúlt két hétben, amely időbe a gyilkosság is beleesik és hogy a fegyver csöve mesterségesen van berozsdásítva.

A revolvert a Papp Béla lakásán megejtett házkutatás alkalmával foglalta le a csendőrség. Papp Bélát tegnap hallgatták ki először és a vizsgálóbíró kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, azt felelte, hogy nem. Ez alkalommal nem kérdeztek tőle többet. Viselkedése egykedvű.

Tegnap arra kérte a fogházfelügyelőt, hogy eressze őt haza Udvariba, kedden reggel 9-kor pontosan visszajön. Kívánságát természetesen nem teljesítették.

SZÍNHÁZ.

Nebántsvirág. A tegnap esti színházi estnek érdekességet kölcsönözött az a körülmény, hogy a Nebántsvirág operettben Denis szerepével társulatunk egyik szép reményekre jogosító tagja Sárosi Paula próbálkozott meg. A kisasszonyt tisztelői melegen fogadták, játékáért és dalaiért buzditó tapssal tüntették ki. Sárosi Paula különben legjobb igyekezetével felelt meg éppen nem könnyű feladatának s ha énekekben nem is nyújtott tökéletes, pótolta azzal a kedvességgel, amely játékán előmlött. A többi szereplőkről már az operett előbbi előadásán elmondtuk véleményünket, abból el nem vehetünk, de ahhoz nem is tehetünk semmit.

Szathmár Árpád Debreczenben. Színházunknak még tavaly ünnepelt tagja volt ma a Vigszínház kiváló művésze Szathmár Árpád. A jeles színész szíve még vonzódik Debreczenhez, lelkesedése még köti a mi Muzsa csarnokunkhoz, ahol annyi és oly meleg ovációban volt része. Örökre nam tudott tőlünk elválni! időközönként, ha néhány napra is, de visszatér hozzánk. Legközelebb már a jövő héten itt lesz és három estén át vendégszerepelni fog színházunkon. Fellép a Két Rantzau, az Aranykakas és a Párisi rongyszédő című színművekben. Talán mondanunk is

felesleges, hogy mind a három alkalommal zsufolt ház közönsége fogja tapsaival és éljenezve üdvözölni.

Mit kíván a közönség? Többek aláírásával ma egy levelet kaptunk, amelyben a színházba járó közönséget általánosan érdeklő panaszok foglaltatnak. A levél így szól:

„Tekintetes szerkesztőség! Ismerve a Debreczeni Ujságnak a színház iránt tanusított érdeklődését, a színházbajáró közönség érdekeinek a nyilvánosság terén, önzetlen képviselőjét és védőjét, most tisztelettel az iránt keressük meg, hogy alábbi kérelmeinket, mint általában a nagyközönség óhaját és kérelmét, a nyilvánosság előtt szintén kifejezni kegyeskedjék.

Panaszunk első sorban azt, hogy a színházi pénztárnál nincsen vaskorlát, amilyen minden színházi pénztárnál van Rendszertelenül tolongnak ott az emberek. Megszűnik még a hölgyekkel szemben is az udvariasság. Kiszorítják még azt is aki előbb jött, régebben küzd, izzad egy jegyért s ráadásul majd agyonnyomják. Nem igazság az, hogy a jegyek váltásánál akrobatáké legyen az elsőség.

Panaszunk másodikorban a színházi ruhatár. Ulyan szűk és kicsiny az, hogy előadás után, mikor megrohanják, ott is majd agyonnyomják a gyengébbeket, sőt a tolongásban drága felöltőket törnek, szakítanak össze. Itt is igazságtalanság, hogy az erősebbek érvényesüljenek.

Panaszunk harmadsorban, hogy a színházaknál ujabban rendszerített s felvonásközökben igénybe vett dohányzó szobát nem akarják felállítani. A közönség jó része a színház előtt didereg és koczkáztatja az egészségét egy cigarettáért, amelyről le nem mondhat és a színház fellett uralkodók tartózkodásáért, amelyről azok lemondhatnának.

Egyelőre végül panaszunk az, hogy a felvonás közök végtelenül hosszúak és unalmasak. Mért nem játsszik a teljes szünet alatt a zenkar? Lehet, hogy akkor nem lennének olyan unalmasok a felvonásközök.

Eddig tart a levél. Négy életre való indítványt, igazán a közönség óhaját foglalja magában. Reprodukáljuk, mert nagyon kíváncsiak vagyunk rá, hogy az illetékes körök respektálják-e a közönség jogos kérelmeit.

Vidor Dezső nyilatkozata Vidor Dezsőről, a debreczeni színház volt tagjáról, jelenleg a Magyar Színház rendezőjéről egyik fővárosi estilap azt írta, hogy a Magyar Színház anyagi támogatása révén pályázik a nagyvárosi új színházért. Erre a hírre vonatkozólag, amely távirati tudósítás nyomán a vidéki napilapokban is bekerült, Vidor Dezső a következő sorokat intézte a nevezett lap szerkesztőségéhez: „Nem tudom, honnan ered-

becses lapjuk az a közleménye, hogy a Magyar Színház egyik rendezője a Részvénytársaság „strohmannként” törte magát a nagyvárosi Színház igazgatására. Nem tudom és nem is kutatom a célzatos információ szerzőjét. De méltóztassék az igazság érdekében helyet adni a következő kijelentésemnek. A nagyvárosi Színház igazgatására igenis pályázik aláírott rendezője a „Magyar Színház”-nak. Illetékes helyen tudják is ezt, valamint azt is, hogy aláírott ez ügyben a Magyar Színház Részvénytársaságával, de sőt annak egyetlen egy tagjával sem szövetekezett, hanem a saját erkölcsi és anyagi erejével s a Magyar Színháztól minden tekintetben függetlenül pályázik a most épülő új színház igazgatására. A közleményben hirtelt összeállítás tehát merőben alaptalan állítás s csak valamely külön érdekelt egyén rosszindulatú koholmánya lehet, minek szives tudomásul vételét és becses lapjukban leendő helyreállítását kérve vagyok az igen tisztelt szerkesztő urkól kész szolgálja: Vidor Dezső, a „Magyar Színház” rendezője.

Heti műsor.

Csütörtökön B bérlet Sulamith dalmü.
Pénteken C bérlet A bolond legenda.
Szombaton A bérlet Odette szimfonia.
Vasárnap: délután A Gyurkovics anyok boházat. Este A tékozló.

UJDONSÁGOK.

* **A városatyák választása.** A debreczeni piac-utcai polgárok értekezletet tartottak tegnap délután a Márkus fele vendéglőben, melyen a Piac utcának jelentékeny, számottevő alakjai jelentek meg *pártkülönbség nélkül*. Az értekezlet célja az a dicséretes törekvés volt, hogy egy oly párt alakítsák, mely városi ügyekben minden politikai pártállástól szabadon, tisztán a város és ennek polgárai jól felfogott érdekében járjon el s így már a legközelebbi városi bizottsági tag választásánál ily intencióval menjen a választási harcba. A értekezleten megjelent mintegy félszáz tekintélyes polgár lelkesedéssel tette magáévá a felvetett eszmét s a többiek előkészítésére egy öt tagú bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Csanak János, dr. Benedek János, O s v á r t h Ferencz, Weisz Sándor és K i l l e r Ede. Az értekezlet ezzel véget ért. Nekünk azonban van egy szavunk ehhez a mozgalomhoz. Üdvözölni kívánjuk utörésükben azokat, akik felmérték szabadulni a pártpolitikai nyomás alól és mozgalmat indítottak olyan pártalakítására, amelynek szívében egyedül

városunk és lakóinak jó sorsa függ. Őket politikai pártok pressiója nem kényszerítheti arra, hogy a polgárság javáért legjobb belátásuk szerint önállóság, befolyástól menten ne küzdjenek. A pártpolitikai intenciók városi ügyekben, már nagyon sok eseményt teremtettek a polgárság számára, bizalma tehát nagyobb lesz a közügyekben új életet, egészségesebb küzdelmet provokáló párt iránt. Az első értekezleten még csak félszázan voltak, de a városatyák tizenegyediként tartandó választása megfogja mutatni, hogy lesznek félszázan is.

* **Vizsgálat a közkórházban.** A kórházi bizottság kikülöttei ma vizsgálatot tartottak a közkórházban. A küldöttség elnöke Körner Aloif városi tanácsnok, tagjai pedig Mihálovich István, dr. Burger Péter, Varga Károly városi aljegyző és Beke Károly számtiszt voltak. A bizottság először a pénztárt vizsgálta meg, majd a számadásokat s mindent kifogástalan rendben talált. Végigjárták a kórtermeket s mindenkit meglepett a tapasztalt rend és tisztaság. A betegeket kikérdezték, van-e valami panaszok, de mind oda nyilatkozott, hogy kitűnő gondozásban és lelkiismeretes ápolásban részesültek. Azután megvizsgálták, megkóstolták az ételeket s ugy ezek izletességéért, mint általában a vizsgálat során tapasztaltakért elismerését fejezte ki a bizottság.

* **A jó barát.** A. Kérlek, kölcsönöz 20 forintot.

B. Sajnálom, nem adhatok.
A. Hát ilyen a jó barát? Hiszen még három héttel ezelőtt azt mondtad, hogy örökké számíthatok rád!

B. Az igaz, csak hogy akkor még azt hittem hogy három nap múlva vége lesz a világnak.

* **Borzalmas családi dráma** epilógusa folyt le tegnap a debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. A dráma megyénk egyik közeli községében H. Bagoson ez év nyarán történt. Három szereplője közül az egyik meghalt, a másik élőhalott a tébolydában színlődik, a harmadik, a bűnös felett pedig tegnap itélkeztek a bírúk. A tárgyalás tekintettel a borzalmas bűnügy részleteire, zárt ajtók mögött folyt le. Vádlottat Makai Lőrincz szuronyos fogházör vezette fel a tárgyaló-terembe a kir. ügyészség fogházából. Makai Lőrincz bagosi földműves, aratni járt 16 éves mostoha leányával Sápi Zsófiával. Az elvetemült ember mindenkor szerelmi valóságokkal üldözte mostoha leányát. Ez év június hó közepén reggel, mint rendesen, együtt indultak a mezei

munkára. Délelőtt kilencz órakor, mikor a munkások pihenőztek, Makai leányát távoleső helyre csalta és ott ismét szerelmes epekedéssel állott elő. A leány elfordul. tőle s a bestiális apa kést rántott és azzal hét halálos szurást ejtett leányán. A gyilkos apa rámtette után tudatára ébredt bűnének s elfutott a dráma színteréről. — Bűne elől halálba akart menekülni. Öngyilkossági szándékából a tanya kutjába ugrott. A munkások észrevették öngyilkosságát és még idejében a víztől megdermedt embert kihúzták. A gyilkos ekkor törzdelmesen elbeszélte rém'ettét. De a tragédia itt nem ért véget, mert mikor néhány óra múlva a megölt leány édesanyja értesült a történetéről — megörült. Ez ügyben folyt zártülésben tegnap a tárgyalás dr. Széke bíró elnöklésével. Vadlottat dr. Bacsó Dezső védte. A törvényszék késő este hirdette ki az ítéletet. Makait szándékos emberölés büntettéért tizenkét évi fegyházra ítélte.

* **A Petőfi-dalkör tánczvigalma.** A Petőfi dalkör választmánya ma este hat órakor a kör helyiségeiben választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai: Tagsági ügyek. A működő tagok indítványa egy mulatság rendezése tárgyában. Folyó ügyek.

* **Kaszárnyából iskola templom és paplak.** Az itt lakó görög szertartású katolikusok tudvalevőleg most szervekednek önálló anyahitközséggé. Az első lépést ehhez egy segédlelkészi állás létesítésével tették, a melyet közelebb már be is töltött Firczak Gyula munkácsi püspök, a ki 5000 frt évi segélyt kér a káplánság fentartására. De a gör. kath. hívek buzgalma templom, paplak és iskola ielállításán is fáradozik. A város közönségének ismeretes áldozatkészségébe vetik a reményeket: a várostól várják, hogy kegyes céljai elérésében hathatósan fogja támogatni őket. Néhány helyben lakó gör. kath. polgártársunk azt a kérelmet intézte a közgyűléshez hogy templom, paplak és iskola számára engedje át az alakuló g. kath. hitközségnek a Salétrom-laktanyát, mely, vélekedések szerint, eme célokra teljesen meg felel. S ezt a kérelmet maga Firczak Gyula püspök küldte meg a városhoz meleg ajánlás kíséretében.

* **A debreczeni iparos segédek továbbképző szakrajztanfolyamán** a tanítás ingyenessé vált és így a jelentkezők száma megkétszereződött. Csak a gépjavító műhelytelepről 38-an jelentkeztek, így tehát a tanfolyam kibővítése elkerülhetlen szükségét képez. A közoktatásügyi miniszteriumtól nyert

500 frt segélyt már az előbbi költségek felemésztették s hogy a kibővítés megtörténhessék most újabb állami segélyt kérnek a miniszteriumtól.

* **Az E. Kovács Gyula ünnepély Debreczenben.** A Csokonai kör választmánya ma délután fél háromkor a kör helyiségében ülést tart. Tárgyak az E. Kovács Gyula ünnepély rendezésének programja és a bírálók kiküldése a Teleky pályázatra.

* **Egy életért egy évi fogház.** Halálos kimenetelű verekedésből származott bűnügyet tárgyalt tegnap a törvényszék. Vádolt Kiss György de recskei fuvaros, aki ez év augusztus 14 én Szőke János társát leszurta. A gyilkosság verekedésből keletkezett, melyet a megölt Szőke provokált. A verekedésben Szőke kétszer arcul vágta Kiss, a ki emiatti felindulásában kést rántott és azzal szíven szurta társát, aki szörnyet halt. A törvényszék dr. Szőke bíró elnöklésével megtartott véglágyalás után Kiss erős felindulásban elkövetett halált okozott testi sértésért egy évi fogházra ítélte.

* **A Zion egyleti tagok szives figyelmébe.** Alapszabályaink értelmében az 1900 évre érvényes választási lajstrom január hó folyamán állítandó össze az 1899. évi december 31-ig eszközölt fizetések alapján. — Miután ezen lajstromban tagsági díjjal hátralékban levők fel nem vehetők, tisztelettel kéretnek az egyleti tagok, hogy esélyes tartozásaikat ez év végéig kiegyenliteni sziveskedjenek, nehogy jogaiktól elessenek. Az előjáróság.

* **Hogy terjed a járvány?** Egyik, olvasóink ma az alábbi sorokat írték lapunkhoz, amelyre különösen az egészségügyi bizottság figyelmét hívjuk fel:

Tekintetes szerkesztőség! A járványok terjedésének megállításánál eddig egy igen fontos dolog, vagy inkább mondhatnók egy rossz szokás, került ki az illetékes körök figyelmét. Debreczenben divik az, hogy a koszorukat vissza hozzák a temetőből s így vissza hordták legtöbbször a járványos betegségben elhunytak koporsójára tett koszorukat is. Nem volna czélszerűtlen erre nézve tilalmat mondani ki, mert a koszorukkal elhordhatják a betegséget terjesztő bacillusokat.

* **Az egy- és félkrajczárosok bevéltására** utolsó határidőül tudvalevőleg 1899. decz. 31-ike állapított meg és ettől az időtől kezdve az állam sem köteles azokat többé bevéltani. Egyes osztrák kereskedelmi kamarák most, miután az ország szegényebb vidéken épebből a pénzből van még nagyobb mennyiség forgalomban és így a bevéltás megszüntetése

épen a szegényebb néposztályt károsítaná, a bevéltási időszak meghosszabbítása iránt tettek lépéseket az osztrák pénzügyminiszternél és azt kérelmezték, hogy az állami pénztárak 1901. december 31 ig legyenek kötelesek az egy és félkrajczárosokat bevéltani.

* **Öreg asszony nem vén asszony.** Az ember addig fiatal, a míg szeretni tud. Ezt tartotta Sulbár Magdolna is, bár azidő telehintette már a fejét jócskán hóval, hogy alig találni hajszálai közt a fehéren kívül mást. De azért szerelmes volt a Magdolna asszony vagy inkább, csak főként alá akart jutni, Magához édesgetett egy fiatal legény két az 52 esztendő nő, mert a legény megígérte, hogy mihelyt nagykorú lesz, feleségül veszi. És pénzt is csikart ki tőle előlegül a vőlegény jelölt és a szerelmes Magdolna nem tudta volna ezen kérését megtagadni. Pedig kár volt adni, mert tegnap a faképnél hagyta a legény a menyasszonyt. Ma a rendőrségnél járt Sulbár Magdolna, hogy kerítsék meg a vőlegényt de Sztibonics Mihály, a ki a menyasszonytól nagyon félt, bizonynyal olyan helyre rejtőzködik, ahol egyhamar nem akadnak a nyomára.

* **Akik ügyvédet keresnek.** Szobránczon ügyvédet keresnek. Az egész járosban, amely 60 községből áll, nincs egy ügyvéd sem. A lakosság most a kassai, mármaroszigeti és a budapesti ügyvédi kamarához fordult, hogy a kamara tőle telhetőleg hasson oda, hogy Szobránczon egy ügyvéd telepedjék le.

* **Mandel Béla párbajügye.** A debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffmann bíró elnöke alatt ma mondott ítéletet Mandel Béla és Reiner Mór párbaj ügyében, a kik egy összeszóalkozásból kifolyólag verekedtek meg a tavasszal. A párbajban Reiner sérült meg, Mandel sértetlen maradt. A vádlottak, valamint a segédek és orvosok kihallgatása után a ívszék dr. Galánffy Lajos vádbeszédére Mandel Belát 2 hónapi, Reiner Mór 2 heti államfogházra ítélte. Vádoltak, valamint az ügyész megnyugodtak, így az ítélet jözerős.

* **Kiszolgált altisztek alkalmazása.** A katonai szolgálatból elbocsátott altisztek polgári alkalmazása érdekében rendeletet érkezett a belügyminisztertől Debreczen városához. A miniszter rendeletében utal arra, hogy a kiszolgált altisztek bizonyos polgári állásokra elsőbbséggel bírnak, de az elsőbbségük általánosan nem vétetik figyelembe. Ezért a miniszter felszólítja a hatóságot, hogy a hatáskörében levő megfelelő állások betöltésénél különös figyelemmel legyen a kiszolgált altisztekre s azok alkalmazását külön kikötésekkel ne korlátozza.

* A dohánytermelés kibővítése. Értesülésünk szerint a pénzügyminiszter tekintettel a mult esztendő gyenge dohánytermésére s arra, hogy az eks port, bár szerény keretben, de mégis fejlődőben lévén, az eddigi készlet nem elegendő, elhatározta, hogy a dohánytermesztést kibőviti, illetőleg az eddiginél nagyobb arányu termelésre és több gazdának ad engedélyt.

* Karácsonyi és ujévi ajándékalakalmasszebbnél-szebb ajándékok fényképekben: Németi József fényképésznél — Piacz-utca 42. (Biedermann-palota.)

TÁVIRATOK.

Kormányválság Ausztriában.

Bécs, (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) Politikai körökben határozott formában hire jár, hogy gróf Clary miniszterelnök legközelebb befogja adni lemondását.

A miniszterelnök válasza.

Budapest, decz. 6. (A Debreczeni Ujság ered. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház mai ülésének végén Bartha interpellációjára azt felelte, hogy ha az átutalási eljárást Ausztriában január elsejéig meg nem szavazzák, a kiegyezést nem tekintik megkötöttnek. Bartha a választ nem vette tudomásul, ellenben a Ház igen.

A spanyol kamara ülése.

Madrid, december 5. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A kamara mai ülésén Silvela miniszterelnök a Kanári-szigetek mellett megvizsgált német hajó dolgában hozza intézett interpellációra azt válaszolta, hogy az angol kormány értesítette a spanyol kormányt, hogy Anglia és Transvaal között hadiállapot van. A miniszterelnök erre az értesítésre adott válaszában arra a kijelentésre szorított, hogy Spanyolország szigoruan semleg marad. Arról, hogy az angol hadihajó a spanyol vizeken átkutatott egy hajót, a miniszterelnök nem kapott értesítést. Ha ez a hír való, akkor fel fog szólni az angol kormányánál.

A transzvaáli háboru.

London, december 6. (A Debreczeni Ujság eredeti távirata.) A Daily Telegraphnak jelentik Modder Riverből november 30-iki kelettel: A buroknok a folyótól északra 6 mért földnyire erős hadiállásuk van egy hegyháton. Angol lancierek ma érintkezésbe jöttek velük. Aldershot-ból jelentik, hogy ott valószínűnek tartják, hogy Délafrika részére még egy hetedik hadosztályt szerveznek.

Budapesti tőzsde.

Budapest, december 6. (A Debr. Ujs. eredeti távirata.) Buza ápr. 8.14. Buza okt. 7.96. Tengeri 5.06. Rozs 6.48. Zab 5.08.

VEGYES.

Tizenhárom megmart ember. Brassóban egy szomszédfaluból oda tévedt veszett kutya nagy riadalmat okozott. A veszett kutya az utcákon kóborolva tizenhárom embert mart meg. A rendőrök üzöbe vették a veszett állatot, sőt az egyik rendőr utána is lőtt, azonban a kutya mégis elmenekült. A megmart emberek között kettő katoná. A hatóság azonnal intézkedett, hogy a megmart embereket Budapestre szállítsák a Pasteur-intézetbe. A katonai kórházba küldte fel a s. besülteket. A városban a lakosság körében nagy az izgatottság, mert a veszett kutyát még mindig nem találták meg. A rendőrség 40 napi ebzárlatot rendelt el.

A szerelmes honvéd Szegedi tudósítónk jelenti, hogy Marónak Imre közhonvéd tegnap szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka állítólag — szerelem. Minden esetre feltűnő, hogy Szegeden az utóbbi időben nagyon sok a szerelmes katoná.

Dinamitmerénylet. Dinamitmerényletet kísérlettek meg tegnap Kuptoria krassószörénymegyeyi községben. Az ablaktáblára helyezett löveg széttepte Srolosesku Nesztor jómódu paraszt házafalát, de emberéletben nem okozott kárt. Orzeszku Mihály gazdát fogták el a csendőrök, mint akire a merénylet gyanuja hármlík.

Öngyilkos földbirtokos. Zathurecky Zsigmond, ukki bérlő és földbirtokos, agyonlőtte magát. A rendezett anyagi viszonyok közt élt földbirtokost győgyithatatlansága vitte végzetes tettere.

Tragédia a paplakban. Szásznádason tegnap véres tragédia színhelye volt az ottani lelkészlak. Suszter János lelkész felesége ugyanis a minap hajnalban fölakasztotta magát. A lelkész annyira lelkére vette a felesége öngyilkosságát, hogy szíven lőtte magát.

Mulattató

Közös bánat. Pali: Miért vagy olyan szomorú Pista?

Pista: Képzeld csak, a szép Elza elhagyott!

Pali: Engem is . . .

Iskolában. Tanító: Mikor élt Mátyás király?

Biu (hosszas gondolkodás után): . . . Uralkodása alatt . . .

Csarnok.

A radványi tündér.

— Regény. —

Irta: Than Gyula.

— Folytatás. —

Kevés készülődés után megindultak s egy félóra mulva már a radványi kastélyban voltak. Homor, Andor és Vera végtelen örömmel fogadták az érkezőket, a kikre már olyan nehezen és izgatottan várakoztak. Megérkezésük számításuknál tovább tartott s így érthető volt nagy aggodalmuk.

Homor kitérte karjait, ugy sietett leánya, Margit elé. Homorné rossz szemmel nézte, hogy öleli magához férje a neki idegen gyermeket, hogy csókolja, hogy ad kifejezést boldogságának és a viszontlátás felett határtalan örömeinek. Majd Teréz asszonyt fogadta melegen, hozzá intézett szívélyes szavakat és ő volt az utolsó, akihez fordult:

— Nem is tudtam édesem, hogy maga elibe ment mi nehezen várt vendégeinknek. Ez nagyon szép volt magától.

Azután Margit beszélte el, hogy Homorné csaknem az életével fizette meg előzékenységét. Elmondta részletesen a történeteket, kifejezést adva véleményének, hogy valaki a turistaházkörül csupa irigységből, hogy ő nem ülhet olyan fényes kocsiban, tette a tüzes taplót a lófülébe.

— No ezt akkor nem hagyjuk annyiba — sietett kijelentésével Homor — ezután nyomoznunk kell, a bűnös hadd vegye el méltó jutalmát.

Homorné erre hirtelen kibontakozott az őt ölelő Vera karjaiból és férjéhez lépett:

— Hadd el édesem, ne bolygasd. Semmi súlyt sem fektetek rá. Tul vagyok az ijedelmén. Elfelejtettem mindent. Inkább ülünk asztalhoz. A vacsora bizonyára kész és inkább a boldog viszontlátásnak örvendezzünk.

— Folyt. köv. —

Szinlap.

Ma, csütörtökön, „B” bérletben

Sulamith.

Zsidó dalmű 5 képben. Zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

SZEMÉLYEK

Monaoch	—	Bartha I.
Sulamith, leánya	—	Bódi Ella.
Absolon, fiatal harcos	—	Környei B.
Czingitang szolga	—	Szathmáry Á.
Albigail, hohamitaleány	—	F. Kállai Lujsa.
Főpap	—	Csatár Gy.
Cyipnra, dajka	—	Szigeti L.
Gideon, harcos	—	Bay László.
Akimadabb, kereskedő	—	Rubos Á.

Holnap! A bolond.

Hirdetmény.

Mindazon zálogtárgyak, melyeknek határ ideje lejárt, nyilvános árverésen batósági kiküldött jelenlétében, f. hó 15 én délután 2 óra kor fognak árvereztetni.

Az Első debreczeni magán kezizálog kölcsön intézet.

Debreczen 1899. december hó 1. Piacz és Szent anna utca sarok 2 ajtó.

**Divatos
női ruha szövetek,
selymek,
női ruha flanellek,
cosmanosi mosó
velezek,
Himalaya téli kendők**
olesó szabott áron kaphatók :
SZABÓ LAJOS Fiai
üzemél DEBRECZEN.

KARLSBADI PORCELLÁN EDÉNYEK.
K löja 15 krajczártól feljebb.
EDELSTEIN SÁMUEL
PORCELLÁN KERESKEDÉSE
DEBRECZEN, Piacz-utca 79.

	kgkint krajczár
Tányérok, vastag, lapos	15
" " mély	18
" vékony, lapos	25
" " mély	30
" csemegé, vékony	30
Tálak, pecsenyés, téasztás és vastag ételhez	30-40
" leveses, fedővel, vastag	40-50
" " vékony	50-60
Csészé, mártásos,	50-60
Gyümölcsös-tál,	40-60
Mosdó-tál	31-40
Mosdó kancsó	40-60
Theas kannák és csészék	40-80
Valamint minden néven nevezendő porcellán czikk k	15-80

IGEN JUTÁNYOS ÁRSZÁMITÁS.

KARANCZY ZSIGMOND

férfi szabó

DEBRECZEN, főtér ker. akadémia és nagytemplom mellett.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

férfi szabó üzletemet

megnagyobbítva, december 1-től Piacz-utca Frohner szálloda épületből, Piacz utca szám alá (ker. akadémia és nagytemplom mellett) helyeztem át.

Bátorkodom a t. közönség szíves figyelmét felhívni, kül- és belföldi szöveteimre, mint olyanra, melyekből szép és elegáns ruhákat készítek, elfogadható árban.

Diszruhát, papi és vasuti egyenruhát is.

Kész szolgálatára vagyok

KARANCZY ZSIGMOND.

Gyermek játékok

és

alkalmi ajándék tárgyak

legjutányosabb árban beszerezhetők

Szent-Királyi Tivadar

műipar áru üzletében.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a gyári árnál is olcsóbban árusítom el.

Tisztelettel.

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Savon au Lait de Violettes
Parfumerie Société Hygiénique Paris

Legfinomabb szappan ibolya illattal, üdítőleg hat a bőrre, a melyet bársonysze ú s mává tesz és a zsiro-sodástól megóvja, és így mint a legjobb Toilet szappan bárkinek ajánlható.

Savon au Lait de Violettes mint Sachets a fehérnemű közé téve azt igen kelles-
mes ibolya illatossá teszi. 1 drb. 75 kr., 3 drb. 2 frt. 10 kr., kis darab 15 kr.

Nagybani eladás Osztr. Magy. birodalom részére

Jakobljevich E.
Bécs. I. Spiegelgasse No. 8.

Főraktár Debreczenben

Szent-Királyi Tivadar
műipar áru üzletében.

Uj előfizetési felhívás

a két legjobb magyar történeti mű,

Gracza György:
Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharcz
Története

Szalai-Baróti:
Magyar Nemzet Története

füzetes kiadására, több könyvjutalommal.

Ha nem ment volna még át a köztudatba, hogy ez a két kiadványunk kellemes, könnyed stílusánál és képekben való gazdagságánál fogva magasan fölülte áll minden hasonló irányu műnek, tanúsággal hívhatnánk az egész magyarországi sajtót, mely a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel fogadta megjelenésüket.

Gracza György műve, A Magyar Szabadságharcz Története

a legalaposabban tárgyalja az 1848—49-iki szabadságharcz eseményeit, sőt az előzményekre és a vihart követő időkre is kiterjeszkedik. Kilenczvenhat nagyalakú, vastag füzetből áll ez a munka, tehát széleskörű s részletes; hanem azért a világot sem unalmas egy pillanatra sem! A tudományos könyvnek és a regény-korrajznak minden előfeltételére egyszerre alkalmas, sokat tudó és megismeretes, amellyel pedig rendkívül vonzóan, érdekesítően van elmondva.

A MAGYAR SZABADSÁGHARCZ TÖRTÉNETE a magyar közönségnek van szánva. Megtanulhatjuk belőle a magyar faj minden erényét, világségét, nemességét, de hibáit és fogyatkozásait is, mert a történetíró az igazságot mondja csak, és hizelegni nem akar.

A MAGYAR SZABADSÁGHARCZ TÖRTÉNETE kilenczvenhat füzetben jelent meg, nyolczszáznyolczvanegy képpel. A képek minéműségük szerint így oszlanak meg: 338 arckép, 22 jelképes ábrázolat, 106 csatakép, 17 forradalmi emlékkép, 26 gúnykép, 53 hasonmás, 110 jelenet, 39 katonai kép, 40 egykoru látkép, 84 ereklye- és 24 szent helyet ábrázoló kép, térképek és színes mellékletek.

Az egyes füzetekhez esatolt mellékletek ezek:

Az első füzethez: *Honvédtábor*; színes kép; a *Nemzeti dal* 1848. márczius 15-iki kiadásának hasonmása. A második füzethez: *A tizenkét pont* hasonmása. A hatodik füzethez: *Az ellenség táborra*; színes kép. A tizenkettedik füzethez: *Csikós-szabadesapatok horeza*; színes kép. A tizenkilencedik füzethez: *Az oroszai fegyverletétel*; színes kép. A huszonnyolczadik füzethez: *A lömősi szoros Leonidása*; színes kép. A harminczadik füzethez: *Küldtűny a horvát hadsereg lefegyverzéséről*; hasonmás. A harminczhatodik füzethez: *Az 1849-iki magyar köztársasági párt programja*; hasonmás. A negyvenötödik füzethez: *Görgey levele Kossuthhoz a világsi fegyverletétel előtt*; hasonmás. A negyvennyolczadik füzethez: *Paskievics felhívása az oroszok betörése előtt*; hasonmás. A hatvanötödik füzethez: *Szózat Komárom rendíthetetlen várából a feldunai hív magyar néphez*; hasonmás. A hatvanhatodik füzethez: *A temesvári csata*; kétoldalas kép. A hatvanhetedik füzethez: *Kossuth szövege az orosz betörésekor*; hasonmás. A hetvenedik füzethez: *Budavár bevétele*; kétoldalas kép. A hetvennyolczadik füzethez: *Az 1848—49-iki szabadságharcz hadi utjai*; színes térkép. A hetvenkilencedik füzethez: *Kossuth Lajos német nyelvű levele Guyon Richard tábornokhoz*; hasonmás. A nyolczvanhatodik füzethez: *Kossuth utolsó levele Görgeyhez*; hasonmás. A nyolczvanötödik füzethez: *A világsi fegyverletétel*. A nyolczvanhatodik füzethez: *Az aradi vértanúk*; kétoldalas kép. A kilenczvenkettedik füzet: *Kossuth Lajos végrendelete*; hasonmás. A kilenczvenhatodik füzethez: *Kossuth Lajos utolsó arcképe*.

Hogy ezt a nagyértékű művet, mondhatjuk magyar nemzeti bibliát, mindenki könnyen megszerezhesse, azt újra

füzetekben bocsájtjuk közre,

tartalmas, gyönyörű mellékletekkel és körű illusztrációkkal gazdagított harmincz krajczáros füzetekben. Megeshetnek azonban, hogy ennek a munkának a megszerzése miatt a kevésbé vagyonosoknak más könyvre nem jutna s így hosszabb ideig nem is juthatnának más olvasmányhoz. Hogy ez az eset ne ne következék,

összes előfizetőinknek jutalomkönyvet adunk, még pedig több ízben: a huszadik, negyvenedik, a hatvanadik és a nyolczvanadik füzet átvétele után.

Előfizetési ár: egy hónapra 4 füzetre 1 frt 20 kr.
két hónapra 8 „ 2 frt 40 kr.
egy negyedévre 12 „ 3 frt 60 kr.

JUTALMAK: A huszadik füzet átvétele után minden előfizető ingyen megkapja *Agai Igaz történetek* című kötetét. A negyvenedik füzet után Radó Antal *Nemzeti dalok gyűjteménye*-jét, mely a mai magyar költők legkiválóbbjai válogatott költeményeinek foglalata. A hatvanadik füzet után *Jakab Ödön Komédiák* című pompás, illusztrált elbeszélő kötetét küldjük. A nyolczvanadik füzet után *Gabányi Árpád* érdekesítő, két kötetes regényét adjuk. A művészet ngomoralitja-t.

Ilyen jó könyvet ilyen kedvező feltételekkel eddig sehol sem árultak.

Megrendeléseket legcélszerűbben az itt levő rendelő-jegyeken lehet eszközölni.

Lampel Robert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésének
Budapest, Andrassy-ut 21. szám.

Megrendelő-jegy.

Alulírott megrendelem Gracza György „Magyar Szabadságharcz Története” című művének

egy hónapra 4 füzetét . . . . . 1 frt 20 kr.
két hónapra 8 füzetét . . . . . 2 frt 40 kr.
egy negyedévre 12 füzetét . . . . . 3 frt 60 kr.

értékben.

Hely és kelet: _____ Név és állás: _____

A nem kívánt időszak törölendő.

Tisztelettel

A nem kívánt időszak törölendő.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadóhivatala

Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám.

füzetekben bocsájtunk közre,

Szalai-Baróti

Magyar Nemzet Története.

Az ezeréves Magyarország ékes szava, tudományos és igazmondó krónikása ez a könyv. Minden sorát, minden szavát figyelemmel olvashatjuk; nincsenek benne száraz fejtegetések, amelyekbe rendszerint belevész a történet tanulsága, nem bántja szemünket a rengeteg sok levéltári és könyvekből való idézés, és nem bosszant bennünket a történetírók általános tulajdonsága: a rossz írásmód és a más történetírókkal való vitalkozás. Olyan könyv ez, amely bár nagyon diszesen van kiállítva, mégsem figogtatni való czifraság, hanem jó könyv és tanulságos olvasmány a legnagyobb mértékben.

Hogy tudományosság dolgában magas színvonalon áll ez a történet, azt a *Magyar Tudományos Akadémia* is elismerte, midőn Szalay Józsefet művéért nagy díjjal tüntette ki. Hogy pedig megírása módja milyen kellemes, azt nagy népszerűsége igazolja.

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE nyolczvanhat harminczkrajczáros füzetben jelent meg. A benne levő 1191 kép a következő csoportokra oszlik: *Arcképek* történelmünk nagyjairól a névtelen hősről és azon idegen nemzetbeli alakokról, akik a magyar történelemre bármily néven nevezendő befolyással voltak, *számszerint 531.*

Emlékek és ereklyék, melyekben a mult időknek és nagyjainknak emléke él, *összesen 261.*

Események és jelenet-képek. Régi képek és metszetek történelmünk nem egy nevezetesebb eseményét örökítik meg. A műemlékeken domborművek, később egykoru munkák tartották ezeket fenn. A Szalay-Baróti-féle történet kiváló gondot fordít arra, hogy ezeket a magyar közönségnek hű másolatban bemutassa. *Tízvenöt képeinek száma 220.*

Nevezetesebb helyekhez fontos történelmi események és kulturális érdek fűződnék. Ezért közli 105 helynek képét e munka.

Írasmaradványok. Nevezetes iratokban a történelem lelke tükröződik. A nemzet sorsát irányító rendeletek, bullák, manifesztumok eredeti szövegmásolatban; uralkodók, államférfiak és költők kézírását hű utánzatban közli Baróti munkája, *összesen 74-et.*

Műmellékletei történelmünk nagy, dicsőséges eseményeit magyar művészek nevezetes alkotásaiban mutatják be. A magyar történelmi festészet legszebb alkotásait: Székely Bertalan, Than Mór, Benczur Gyula, Lietzen-Mayer Sándor, Piloty, Wagner Sándor, Madarász Viktor, Lotz Károly műveit részben színes reprodukciókban, részben fénynyomatu másolatokban közli.

Ez a mű, amellyel, hogy nemzetünk egész történetét elmondja, valóságos történelmi ereklyemúzeum is, a hazaszeretletnek gazdag és tisztavízű forrása. A kor divatos jelszavaitól eltompult lélekben új életre kelti a magyar nemzeti öntudatot, mely faji erősségünknek leghatásosabb istápolója.

A nyolczvanhat füzetből álló mű egy füzetének ára 30 krajczár.

Előfizetési ár: egy hónapra 4 füzetre 1 frt 20 kr.
két hónapra 8 „ 2 frt 40 kr.
egy negyedévre 12 „ 3 frt 60 kr.

Mint a Gracza-féle Szabadságharcz Történehez, ehhez is kijár

minden előfizetőnek több jutalom.

JUTALMAK: A huszadik füzet után *Jakab Ödön Fabu* című illusztrált elbeszélő kötetét. A negyvenedik füzet után *Gracza Györgytől Kossuth Lajos életrajzát*, a hatvanadik füzet után pedig a *Ferraris Arthur* festette remek *király-arcképet*, mely O Felségének legjobb képésze.

Ilyképpen előfizetőink e két kiváló történelmi mű megszerzésével egy-szersmind néhány értékes olvasmánykönyvhöz is jutnak, s egy olyan képhez, amelynek minden magyar ember házában meg kell lenni.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésének
Budapest, Andrassy-ut 21. szám.

Megrendelő-jegy.

Alulírott megrendelem Szalai-Baróti „Magyar Nemzet Története” című művének

egy hónapra 4 füzetét . . . . . 1 frt 20 kr.
két hónapra 8 füzetét . . . . . 2 frt 40 kr.
egy negyedévre 12 füzetét . . . . . 3 frt 60 kr.

értékben.

Hely és kelet: _____ Név és állás: _____

A nem kívánt időszak törölendő.